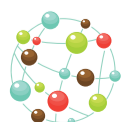

Chybné vyvození

 <p>Příhoda Odmítnout pečlivě získané a ověřené důkazy kvůli odlišné osobní zkušenosti či příhodě. <i>„Náš dědeček snídal perník každý den a taky nebyl tlustý.“</i></p>	 <p>Klamající vzhled Předpokládat, že je-li něco pěkné, je to i pravdivé. <i>„V tak krásné chaloupce musí bydlet tuze hodní lidé.“</i></p>	
 <p>Omyl hazardního hráče Předpokládat, že minulé náhodné výsledky nějak ovlivňují budoucí náhodné výsledky. <i>„Dlouho sem žádné děti nezabloudily,“ zabručela si ježibaba, „takže dnes nebo zítra to už jistě klapne.“</i></p>	 <p>Dvojsmysl Použít slovo ve dvou různých významech a zároveň předpokládat, že jde o jednu a tutéž věc. <i>„Tak a teď mi za trest uděláte večeři.“ „No dobře, ale my neumíme vařit,“ bránily se děti. Babizna se usmála: „Nějak to vymyslíme.“</i></p>	
 <p>Skládání Předpokládat, že vlastnost části je zároveň i vlastností celku. <i>„Jsem silnější než Mařenka, jsem silnější než Jeníček,“ radovala se ježibaba, „jsem silnější než obě děti.“</i></p>	<h2>Chybná příčina</h2>	
 <p>Rozdělování Předpokládat, že vlastnost celku je zároveň i vlastností každé jeho části. <i>„Perníková chaloupka bude mít z perníku i mříže ve sklepe. Projíme se ven.“</i></p>		
 <p>Unáhlené zobecnění Vyvodit obecný závěr z příliš malé skupiny případů. <i>„Takže teď už, tatínku, víš, že všechny staré ženy jsou ježibaby,“ zakončil své vyprávění Jeníček.“</i></p>	 <p>Vyvrácení příčiny Předpokládat, že když nenastala příčina, nemohlo dojít ani k účinku. <i>„Když chceme upéct chleba, musíme rozdělat oheň v peci. Babizna ale chleba péct nechce, takže v peci není rozdělaný oheň. Klidně tam vlez, Mařenko.“</i></p>	
 <p>Unáhlený závěr Vyvodit závěr bez zamyšlení nad jinými možnými výklady. <i>„Aha, vy mě jistě chcete zvážit,“ řekla ježibaba, když si sedala na lopatu.“</i></p>	 <p>Společně, tedy proto Tvrdit, že události, které se vyskytují zároveň, musí být v příčinném vztahu. <i>„Ježibaba je stará a zároveň jí děti. Je hrozné, co stáří s člověkem provede.“</i></p>	
 <p>Unáhlený kompromis Předpokládat, že pravdivé tvrzení musí ležet někde uprostřed mezi protikladnými názory. <i>„Vy říkáte, že nesmím sníst ani jednoho z vás. Já říkám, že vás můžu sníst oba. Tak sním jen jednoho a hotovo.“</i></p>	 <p>Poté, tedy proto Tvrdit, že události, které se vyskytují po sobě, musí být v příčinném vztahu. <i>„Všimla sis, že vždycky, když dostanu hlad, je k jídlu perník?“</i></p>	
 <p>Všechno, nebo nic Předpokládat, že nelze-li dosáhnout dokonalého výsledku, nemá snažení žádný dobrý smysl. <i>„Nemá smysl ty děti hledat. Les je příliš velký a nikdy ho neprozkoumáme celý.“</i></p>	 <p>Přehlédnutí společné příčiny Předpokládat příčinný vztah mezi dvěma událostmi, které jsou ale ve skutečnosti vyvolány událostí třetí. <i>„To je zajímavé, že když si já dám k obědu perník, ty ho musíš jíst taky. Přestaň se už po mně opičit!“</i></p>	
 <p>Relativizování Odmítnout tvrzení jen proto, že „každý má přece svoji pravdu“. <i>„Někomu může pečeni dětí připadat nevhodné, ale já osobně na tom nevidím nic špatného. Je to věc vkusu.“</i></p>	 <p>Logický kruh Vyvodit závěr, který je stejný jako některý z předpokladů argumentu. <i>„Perník je nezdravý, protože se po něm tloustne. A tloustne se po něm proto, že je velmi, ale velmi nezdravý,“ poučila Mařenka babiznu.“</i></p>	
 <p>Rozvolnění pravidla Použít nějaké pravidlo příliš volně či na případy, pro které není určeno. <i>„Jen se klidně posaďte na tu lopatu jako první,“ řekla Maruška, „staří lidé se přece mají pouštět sednout.“</i></p>	 <p>Vytloukání klínu klínem Předpokládat, že chyba může být opravena jinou chybou. <i>„Hm, tak vy jste snědli můj perníček. Copak s tím asi provedeme? Už to mám, teď sním já vás a budeme vyrovnaní!“</i></p>	

 <p>Účelové doplnění</p> <p>Doplnit dílčí neověřené či vymyšlené předpoklady ve snaze zachránit svůj argument.</p> <p><i>„Musím vás sníst, nemám tady už vůbec nic k jídlu,“ tvrdila babizna. „A co ten perník všude kolem?“ divily se děti. „Perník není jídlo, nýbrž pamlskek,“ odsekla.</i></p>	 <p>Útok na osobu</p> <p>Předložit nesouvisející výhrady vůči protistraně, nikoli vůči jejímu argumentu.</p> <p><i>„Nikdy bych nevěřil člověku, který má na nose bradavici s chlupem.“</i></p>
 <p>Potvrzovací slepota</p> <p>Věnovat pozornost jen důkazům podporujícím náš závěr a pomíjet protidůkazy.</p> <p><i>„Venku dost fouká, divně to zaskřípělo, a navíc mi to potvrdil i ten tenký hlas shora. Ano, perník ze střechy mi shodil asi opravdu větříček.“</i></p>	 <p>Útok na nezávislost mluvčího</p> <p>Odmítnout závěr protistrany jen proto, že by takový závěr byl pro protistranu výhodný.</p> <p><i>„Ty děti si to celé vymyslely. Chtějí mě poslat do vězení, aby si mohli v perníkové chaloupce otevřít vlastní prodejnu.“</i></p>
 <p>Zamlčení</p> <p>Záměrně pominout důkazy, které by odporovaly našemu závěru.</p> <p><i>„Bud’ péct chleba a vy mi budete pomáhat. Toho porcovacího nože si nevsímejte, ten zde mám kvůli myšim.“</i></p>	 <p>Útok na původ tvrzení</p> <p>Odmítnout tvrzení kvůli tomu, kde se vzalo či kdo ho původně zastával.</p> <p><i>„Pečení dětí je překonaný zvyk, se kterým kdysi přišly jezinky. Teď je jiná doba, teď jíme zvířata.“</i></p>
 <p>Lež</p> <p>Vědomě tvrzená nepravda, zpravidla opakovaná.</p> <p><i>„Jsem vegetariánka,“ zaskuhrala babizna.</i></p>	 <p>Nelichotivé zařazení</p> <p>Odmítnout tvrzení proto, že je podobné stanovisku nežádoucí osoby nebo skupiny.</p> <p><i>„I čerti říkají, že uloupnout si trochu perníčku nikomu neublíží.“</i></p>
 <p>Nevyvratitelnost</p> <p>Tvrdit něco, co nelze nijak smysluplně vyvrátit či potvrdit.</p> <p><i>„Ta babizna je určitě uhranutá, proto nás chce sníst.“</i></p>	 <p>Přesunutí důkazního břemene</p> <p>Odmítnout hájit své tvrzení a předpokládat, že hájit by se měla protistrana.</p> <p><i>„Tatínku, ta babizna nás chtěla sníst! Ať dokáže, že to není pravda!“</i></p>
 <p>Svůdná názornost</p> <p>Popsat okrajovou událost barvitě a s detaily, které mají vzbudit zdání, že jde o obvyklý stav věcí.</p> <p><i>„Když nám doma vždycky v sobotu po obědě tatínek ukazoval, jak se na lopatu sedá, rád říkal, že to se zavřenýma očima prostě nejde. A vy že byste to dokázala i poslepu?“</i></p>	 <p>Figurína*</p> <p>Vytvořit zkreslenou a oslabenou verzi argumentu protistrany, ten pak odmítnout.</p> <p><i>„Děti se prý nejí, protože je to proti přírodě. To bych si jako měla i přestat čistit zuby, protože čisté zuby jsou proti přírodě?!“</i></p>
 <p>Odvedení pozornosti</p> <p>Předložit nesouvisející důvody, fakta a tvrzení s cílem zmást protistranu.</p> <p><i>„Jen se posaďte, staženko. Ta lopata je krásně vyřezávaná. Četl jsem, že se na ní sedí mnohem pohodlněji než na motyce. Vy jste zhubla?“</i></p>	
 <p>Chybné dilema</p> <p>Předložit dvě řešení jako jediná možná, byť ve skutečnosti existují i jiná řešení.</p> <p><i>„Bud’ vás oba rychle a bezbolestně upeču, nebo vás vykrmím perníkem tak, že budete obézní a zahynete pomalu ve strašných mukách. Tak si vyberte.“</i></p>	
 <p>Kluzký svah</p> <p>Předpokládat, že drobná změna na začátku musí nutně vést k řetězci souvisejících nežádoucích důsledků.</p> <p><i>„Jeníčku, nejez ten perník. Sníš jeden dva, zachutná ti to a než se naděje-me, zbaštíš té staré paní celou její chaloupku. Kde pak bude bydlet?!“</i></p>	

*) Původní anglický název této chyby (straw man) odkazuje ke cvičným figurínám, na kterých vojáci trénují útoky, a které jsou jen nepohyblivými, slabými verzemi skutečných protivníků.

